

Sviatok sv. Tomáša Morusa (22. júna)

Rozjímanie na sviatok sv. Tomáša Morusa. Navrhované témy sú: dobrý manžel a otec rodiny; prinášal svetlo evanjelia do každého kúta; hrdinstvo, ktoré sa rodilo deň čo deň.

22.06.2024

SVÄTÝ TOMÁŠ MORUS sa narodil v roku 1478 a zomrel ako mučeník v roku 1535. Bol profesorom práva a prestížnym právnikom. Zastával rôzne verejné funkcie a v roku 1529 bol vymenovaný za lorda kancelára.

Túto právnickú a politickú kariéru spojil so štúdiom humanistických disciplín do takej miery, že bol považovaný za jedného z najmúdrejších mužov renesancie. Erasmus Rotterdamský, ďalší z najznámejších humanistov tej doby, ho veľmi obdivoval: „Ak ma neklame veľká láska, ktorú k nemu prechovávam,“ napísal, „neverím, že príroda niekedy ukula šikovnejšiu, dômyselnejšiu, rozvážnejšiu, jemnejšiu postavu (...). Je to najmilší z priateľov, s ktorým rád miešam vážnosť a humor s rozkošou“[\[1\]](#).

Či už na súde alebo na tribunáli, Tomášovi Morusovi nechýbali intenzívne a pohlcujúce činnosti. Uvedomujúc si však možnosť, že by ho profesionálne povinnosti mohli viesť k zanedbávaniu vlastného domova, mal vždy jasno v tom, že najdôležitejšie je byť dobrým manželom a dobrým otcom. Svojej najstaršej dcére počas cesty, ktorá ho

na istý čas zdržala mimo domova, napísal: „Ubezpečujem ťa, že skôr, ako moje deti a rodinu zničí moja nedbanlivosť, som schopný minúť celé svoje bohatstvo a rozlúčiť sa s činnosťami a aktivitami, aby som sa mohol úplne venovať tebe“[2].

Skutočne vynaložil všetko úsilie, aby jeho dom bol zdrojom šťastia a zároveň malou *rodinnou školou*. Tomáš sám, ako aj dobre vyškolení učitelia, vyučovali humanistické a vedecké disciplíny, ako aj kresťanské učenie piatim dievčatám a chlapcovi, ktorí tam žili. V liste jednému z vychovávateľov však jasne určuje poradie dôležitosti vo vzdelávaní: „Základom by pre nich mal byť cnostný život; štúdium by malo byť až na druhom mieste; preto by mali študovať tie predmety, ktoré ich vedú k vernosti Bohu, láske k blížnemu, skromnosti a kresťanskej pokore pred sebou samými. Potom im prípadne milosť života s dobrou

povešťou; potom sa nebudú báť pomyslenia na smrť, lebo ich srdcia budú naplnené pravou radosťou“[3].

SVÄTÝ JOSEMÁRIA mal úctu k svätému Tomášovi Morusovi. V roku 1954 ho vymenoval za orodovníka Opus Dei pre vzťahy s civilnými autoritami. Počas svojich návštev vo Veľkej Británii v rokoch 1958 až 1962 sa často chodil modliť k jeho telesným pozostatkom v Canterbury. A povzbudil jedného zo svojich synov, aby napísal životopis tohto anglického svätca, ktorý sa mu zdal byť vynikajúcim príkladom laickej svätosti, dosiahnutej s Božou milosťou uprostred sveta a na križovatke kultúrnych zmien svojej doby[4]. Veď práve veriaci laici, obyčajní kresťania, sú povolání svietiť svetlom evanjelia do každého kúta: do rodiny, do prostredia, v

ktorom pracujú, do všetkých oblastí občianskej spoločnosti a kultúry. Je na nich, aby „vydávali svedectvo o tom, že kresťanská viera (...) je jedinou platnou odpoveďou na problémy a očakávania, ktoré život kladie pred každého človeka a každú spoločnosť. To bude možné, ak veriaci laici budú vedieť v sebe prekonať rozkol medzi evanjeliom a životom tým, že vo svojom každodennom rodinnom živote, v práci a v spoločnosti znovu vytvoria tú jednotu života, ktorá v evanjeliu nachádza inšpiráciu a silu na plné uskutočnenie“[5].

Svätý Tomáš Morus bol príkladný tak v službe občianskej spoločnosti, ako aj v prispievaní k formácii kultúry svojej doby. Aj dnes kresťania pracujú na premene sveta v presvedčení, že nám patrí, pretože je naším domovom, našou úlohou a našou vlasťou. „S vedomím, že sme Božie deti, ním povolaní, sa

nemôžeme cítiť cudzincami vo vlastnom dome; nemôžeme kráčať týmto životom ako návštevníci na cudzom mieste, ani nemôžeme chodiť po našich uliciach so strachom tých, ktorí sa pohybujú na neznámom území. Svet je náš, pretože patrí nášmu Otcovi Bohu. Sme povolaní milovať tento svet, nie iný svet, o ktorom si myslíme, že by sme sa v ňom mohli cítiť viac doma; musíme milovať konkrétnych ľudí okolo nás, v konkrétnych výzvach, ktoré máme pred sebou“[6].

TOMÁŠ MORUS sa zúčastňoval denne svätej Omše. V nedeľu bol členom farského zboru. Napriek svojmu spoločenskému postaveniu nezastával čestné miesto. Keď mu niektorí šľachtici poznamenali, že by sa mohlo kráľovi nepáčiť, že sa jeho pán kancelár nesnaží, aby sa k nemu

správali s väčšou úctou, odpovedal s jemným dôvtipom: „Nie je možné, aby som sa nepáčil kráľovi, môjmu pánovi, keď verejne vzdávam hold Pánovi svojho kráľa“[7]. Z celého srdca miloval svoju krajinu a svojho kráľa.

Nadovšetko však miloval Boha. Preto keď prišla tragická chvíľa, keď si musel vybrať medzi vernosťou Kristovi a podriadením sa zákonu, ktorý bol v rozpore s jeho svedomím, svätý Tomáš Morus bol pripravený bezvýhradne prijať Božiu vôľu, hoci vedel, že v stávke je jeho postavenie, majetok a dokonca aj život.

Táto hrdinská reakcia v mimoriadnej situácii sa v skutočnosti formovala počas mnohých rokov hrdinstva v bežnom živote. Svätý Tomáš napríklad nikdy nerozhodoval o ničom dôležitom bez toho, aby v ten deň najprv neprijal Pána vo svätom prijímaní; s vierou a naliehavosťou

sa obracal k modlitbe vo všetkých svojich osobných a rodinných potrebách; bol štedrý a starostlivý voči svojim priateľom a staral sa o chudobných vo svojom okolí. Čo sa týka jeho osoby, bol striedmy. To všetko mu dodávalo „sebavedomú vnútornú silu, ktorá ho podopierala v protivenstvách a tvárou v tvár smrti. Jeho svätosť, ktorá zažiarila v mučeníctve, bola ukovaná celoživotnou prácou a oddanosťou Bohu a blížnemu“[8].

Aj my sme Bohom povolaní žiť ako kresťania uprostred tých najobyčajnejších situácií. Niekedy sa stretneme s ťažkosťami v prostredí alebo dokonca so zákonmi, ktoré urážajú ľudskú dôstojnosť. Vtedy bude čas byť verný Božiemu hlasu, ktorý zaznieva v hĺbke nášho svedomia[9]: „Práve pre svedectvo, až po vyliatie jeho krvi, o prvenstve pravdy pred mocou, je svätý Tomáš Morus uctievaný ako trvalý príklad

morálnej dôslednosti,“ napísal svätý Ján Pavol II. „A aj mimo Cirkvi, najmä medzi tými, ktorí sú povolani riadiť osudy národov, je jeho postava uznávaná ako zdroj inšpirácie“[10].

[1] Antonio Sicari, *Ritratti di santi*, zv. 1, s. 40.

[2] Vázquez de Prada, *Sir Tomás Moro*, s. 180-181.

[3] Mariano Fazio, *Contracorriente... hacia la libertad*, s. 15-16.

[4] Porov. A. Hegarty, *St. Thomas More as Intercessor of Opus Dei*, en *Studia et Documenta*, n. 8 (2014), s. 91-124.

[5] Svätý Ján Pavol II, *Christifideles laici*, bod 34.

[6] Fernando Ocáriz, *A la luz del Evangelio*, s. 84.

[7] Antonio Sicari, *Ritratti di santi*, zv. 1, s. 40.

[8] Svätý Ján Pavol II, *Apoštolský list o vyhlásení svätého Tomáša Morusa za patróna štátnikov a politikov*, 31-X-2000, bod 4.

[9] Porov. *Gaudium et Spes*, bod 16.

[10] Svätý Ján Pavol II, *Apoštolský list o vyhlásení svätého Tomáša Morusa za patróna štátnikov a politikov*, 31-X-2000, bod 1.